

[Hanne Reintoft.]

foretage det fornødne, vil befolkningen i hvert fald ikke komme til at betale for de enheder, der eksporteres, hvis vi overhovedet for øjeblikket kan tillade os at komme ind på en sådan tanke. Jeg kan ikke se det rimelige i, at en almindelig forbruger skal til at betale for kapitalens konkurrenceevne.

For det andet påtager staten sig ifølge hr. Vivikes lovforslag ikke kun den praktiske opgave, men samtidig også ansvaret for eventuelle følger af en fejlagtig løsning af opgaverne. Dette kan i praksis føres ud i helt groteske tilstande, f. eks. kan fabrikanter udlede hvad som helst i vores vandløb, og så er det overladt til staten at finde ud af, om de kan fjerne eventuelle toksiske komponenter. I virkeligheden kunne man komme ud for, at en virksomhed startede en produktion, der gav et beskedent overskud, vi kan f. eks. sige 10.000 kr., og at det så efter hr. Vivikes forslag kostede staten og samfundet millioner af kroner at rense op efter denne lille bitte fortjeneste.

Vi må i hvert tilfælde kræve, at der ses på forholdet mellem den forurening, en produktionsproces medfører, og så om samfundet har et behov for netop den produktion. Jeg tror ikke, der er nogen tvivl om, at hvis man gjorde helt klart, hvad det egentlig koster — og her tænker jeg ikke bare på pengene, men også på, hvad det koster i øget sundhedsfare — at fremstille mange af de ting, som vi har vænnet os til at betragte som ganske selvfølgelig, overflødige plasticting, fosfatholdige vaskemidler, rensningsmidler, biocider og meget andet, så ville man lige disse ting forsvinde, hvis man virkelig følte ansvaret, og jeg tror, at ingen reelt ville savne dem.

SF kan heller ikke med sit forslag på nogen måde garantere, at selv de mest avancerede rensningsanlæg kan fjerne alle de mangeartede kemiske stoffer, der fra alle industriformer, landbrug og gartnerier uden videre ledes ud. Det er derfor ikke nok at komme med et forslag som dette; det er absolut nødvendigt, hvis der skulle laves en

ordentlig lovgivning, at man så på hver enkelt sag og gjorde behov og ulemper op fra sag til sag.

Det har ligesom ligget i luften fra den sidste forureningsdebat, at forurening, det er noget, vi må lære at leve med — det tror jeg blev sagt sidst — det er noget, man må affinde sig med. Det er heller ikke acceptabelt; der må laves en lovgivning, der angriber ondet ved ondets rod. Vi vil i hvert fald ikke være med til uden stærk protest at påføre kommende generationer faktisk ubodelige skader — for det er det, vi gør — for at snævre kapitalinteresser nu kan handle lige præcis, som de vil, for at de kan oprettholde en produktionsform, der ensidigt bygger på fortjeneste uden samfundsmæssige hensyn. Nu kommer SF oven i købet og forlanger, at det skal ske med statens billigelse og med staten som rengøringshjælp, dvs. man forlanger, at den i forvejen hårdt belastede skatteyder skal støtte kapitalen, så den kan handle ganske efter eget hoved.

Vi kan ikke gå med til at lade lønmodtageren — for det er jo det, sagen drejer sig om — betale endnu mere til storkapitalen, end han gør i forvejen, og det bliver jo til storkapitalen, for hr. Vivike tror vel ikke, det bliver den lille fabrikant i Bjerringbro, der får glæde af dette her; det bliver Spritfabrikkerne, de store firmaer, der virkelig sparer millionbeløb, som skatteyderne må betale; det er det, det kommer til at dreje sig om.

Vi vil gerne være med til at lave en lov mod forureningen, men principperne må være helt klare og enkle. For det første: hvad er giftigt, hvad kan renses og hvad kan ikke? Hvad der er giftigt og ikke kan renses, må forbydes. For det andet må princippet være, at den, der på industriel basis foruren, må også selv betale rensningsprocessen.

I øvrigt har vi desværre i den forhåndenværende situation ikke grund til den store tillid til de statslige instanser, der i givet fald skulle klare problemerne. Hvis man skulle have tillid til dem, måtte vi have en